

Poznań, 24 marca 2022 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-Ka.431.1.2022.1

**Pan
Dariusz Paszyn
p.o. Dyrektora
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
Plac Świętego Józefa 5
62-800 Kalisz**

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268, ze zm.), zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Kaliszu w dniach od 24 stycznia do 14 lutego 2022 r., przeprowadził kontrolę kompleksową w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu, z siedzibą pod adresem: Plac Świętego Józefa 5, 62-800 Kalisz, określanym w dalszej części skrótem „PCPR” lub „Centrum”.

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie realizacji zadań określonych ustawą o pomocy społecznej oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Ustalenia kontroli zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli, który został podpisany przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 14 marca 2022 r.

W wyniku kontroli dokonano następujących ustaleń.

I. W zakresie podstaw funkcjonowania Centrum, stwierdzono, że regulamin organizacyjny PCPR, w zakresie zadań poszczególnych stanowisk pracy nie uwzględnia wszystkich zadań, które winny być realizowane przez Centrum.

II. W zakresie zgodności zatrudnienia pracowników realizujących zadania pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami, w wyniku analizy udostępnionej dokumentacji stwierdzono, że p.o. dyrektora oraz pracownicy PCPR, realizujący zadania pomocy społecznej - posiadają na zajmowanym stanowisku wymagane kwalifikacje, zgodne z przepisami ww. ustawy o pomocy społecznej, ustawy z dnia

21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960).

III. W zakresie realizacji zadań określonych ustawą o pomocy społecznej, w wyniku analizy udostępnionej dokumentacji oraz złożonych przez Pana pisemnych wyjaśnień i oświadczeń stwierdzono, że PCPR jako jednostka organizacyjna powiatu realizuje zadania:

1. własne powiatu, takie jak:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
- 2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- 3) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- 4) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób - w zakresie której stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości;
- 5) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- 6) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 7) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 8) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 9) sporządzanie, zgodnie z art. 16a ww. ustawy o pomocy społecznej, oceny w zakresie pomocy społecznej;

2. zadania z zakresu administracji rządowej, takie jak:

- 1) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - 2) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.
- Sposób realizacji ww. zadań, został szczegółowo opisany w protokole kontroli.

W kwestii realizacji pozostałych ustawowo określonych zadań, takich jak:

1. pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
2. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mającym trudności w integracji ze środowiskiem, w tym w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie

za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
3. udzielanie cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a ww. ustawy o pomocy społecznej, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej,

stwierdzono, że ww. zadania w okresie objętym kontrolą nie były realizowane przez PCPR z uwag na brak potrzeb/wniosek w powyższym zakresie.

Natomiast w kwestii zadania polegającego na *prowadzeniu mieszkań chronionych dla osób z terenu powiatu oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz na prowadzeniu ośrodków interwencji kryzysowej* ustalono, że Centrum nie realizowało powyższego zadania, gdyż jak wynika z Pana pisemnego wyjaśnienia cyt. „(...) Powodem braku realizacji zadania jest brak wolnych zasobów lokalowych w powiecie kaliskim, które można by było przeznaczyć na ten cel oraz stosunkowo rzadkie występowanie sytuacji w której powiat musi udzielić schronienia. Problem ten wielokrotnie był poruszany na różnego rodzaju spotkaniach roboczych z władzami powiatu, jednak z uwagi na powyższe nie udało się go dotychczas rozwiązać (...)”.

W wyjaśnieniu podaje Pan, że pomimo braku infrastruktury mieszkańcy powiatu kaliskiego, znajdujący się w sytuacji kryzysowej nie są pozbawieni pomocy gdyż świadczona jest ona w ramach porozumienia przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu oraz przez Okręgowy Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem, mający siedzibę w Kaliszu.

Należy dodać, że powyższe znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji udostępnionej inspektorom kontroli.

W zakresie realizacji zadania polegającego na: przyznawaniu pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki, kierowaniu do środowiskowego domu samopomocy, umieszczaniu w domu pomocy społecznej, osób do niego skierowanych - sprawdzeniu poddano dokumentację losowo wybranej próby badawczej, stanowiącej do 20% ogólnej liczby osób/rodzin korzystających w okresie objętym kontrolą z ww. form pomocy tj. dokumentację 20 osób, w tym 46 spraw, zakończonych 37 decyzjami administracyjnymi.

Na podstawie analizy ww. dokumentacji stwierdzono, że:

1. w decyzjach, szczegółowo wymienionych w protokole kontroli:

1) w ich podstawie prawnej:

a) wskazano niewłaściwe przepisy ww. ustawy o pomocy społecznej bądź przepisy przywołanych aktów wykonawczych,

b) wskazano nieaktualne w dniu wydania decyzji źródło publikacji ww. ustawy o pomocy społecznej oraz wskazano źródło publikacji ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 735, bez uwzględnienia zmian powyższego aktu prawnego,

c) wskazano nieaktualne w dniu wydania decyzji źródło publikacji rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy,

d) nie wskazano właściwych przepisów będących podstawą do wydania decyzji w sprawie uchylenia decyzji przyznającej pomoc na kontynuowanie nauki,

2) brak było uzasadnienia prawnego bądź faktycznego decyzji,

3) decyzja zawierała niewłaściwe uzasadnienie faktyczne w zakresie okresu na jaki skierowano uczestnika do środowiskowego domu samopomocy (jednym przypadkiem),

4) decyzja nie zawierała pouczenia, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania (w jednym przypadku).

Powyższe uchybienie nie wyczerpuje wymogów art. 107 § 1 pkt 4 i pkt 7 oraz § 3 ww. kodeksu postępowania administracyjnego.

2. w sprawach szczegółowo wskazanych w protokole kontroli - decyzja o przyznaniu usług w środowiskowym domu samopomocy nie była poprzedzona wywiadem środowiskowym lub też nie dokonano ustaleń sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej w trybie, o którym mowa w przepisie art. 15 o ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.), w związku z przepisem art. 106 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej,

3. w jednym przypadku, z sentencji decyzji wynika, że uczestnik został skierowany do środowiskowego domu samopomocy na okres krótszy niż wynikało to z ustaleń Zespołu Wspierająco-Aktywizującego, przy czym zgodnie z pisemnym Pana wyjaśnieniem powyższa niezgodność wynikała z pomyłki pracownika PCPR.

4. w sprawach szczegółowo wskazanych w protokole kontroli, osoby ubiegające się o umieszczenie w domu pomocy społecznej, przyjęte zostały do domu pomocy społecznej pomimo że decyzja w sprawie umieszczenia w ww. jednostce nie funkcjonowała jeszcze w obrocie prawnym, co stanowi naruszenie art. 110 § 1 ww. kodeksu postępowania administracyjnego.

5. w przypadkach szczegółowo wskazanych w protokole kontroli, PCPR zasięgał opinii Środowiskowego Domu Samopomocy w Liskowie w zakresie kwalifikacji do korzystania z usług świadczonych przez ww. jednostkę dla osoby, która po raz pierwszy ubiegała się o skierowanie do środowiskowego domu samopomocy, co niezgodne jest z przepisem § 7 ust. 6 ww. rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Pomimo stwierdzonych wyżej nieprawidłowości oraz uchybień, działalność Centrum w zakresie objętym kontrolą **ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) zalecam:

1. Podjęcie działań w kierunku dokonania stosownych zapisów w regulaminie organizacyjnym Centrum w zakresie zadań poszczególnych stanowisk pracy, z uwzględnieniem wszystkich zadań, które winny być realizowane przez PCPR.

2. Podejmowanie dalszych działań zmierzających do realizacji ustawowo określonych zadań powiatu polegających na prowadzeniu mieszkań chronionych dla osób z terenu powiatu oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, oraz na prowadzeniu ośrodków interwencji kryzysowej.

2. Wydawanie decyzji administracyjnych, zgodnie z wymogami art. 107 § 1 pkt 4 i pkt 7 oraz § 3 ww. Kodeksu postępowania administracyjnego.

3. Przed wydaniem decyzji o przyznaniu usług w środowiskowym domu samopomocy każdorazowe przeprowadzanie wywiadu środowiskowego, bądź też w dobie epidemii dokonywanie ustaleń sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej w trybie, o którym mowa w przepisie art. 15 o ust. 1 ww. ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w związku z przepisem art. 106 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej.

4. W przypadku sprawy zakończonej decyzją z dnia 29 kwietnia 2021 r. nr PCPR-VI.4126. 41.2021 uregulowanie kwestii okresu korzystania z usług w środowiskowym domu samopomocy przez uczestnika, mając na względzie opinię Zespołu Wspierająco-Aktywizującego wydaną pismem z dnia 13 kwietnia 2021 r. nr ŚDS.WA.0740.38.2021.AP.

5. Stosowanie zasady związania organu wydanym przez siebie aktem administracyjnym, wynikającej z przepisu art. 110 § 1 ww. Kodeksu postępowania administracyjnego.

6. W przypadku osób, które po raz pierwszy wystąpiły o skierowanie do środowiskowego domu samopomocy stosowanie się do przepisu paragrafu 7 ust. 6 ww. rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Rekomendacje:

1. Wobec ustaleń zawartych w protokole kontroli odnośnie oznaczenia strony decyzji, spowodowanie aby decyzje administracyjne zawierały jednoznaczne oznaczenie strony, zgodnie z wymogiem przepisu art. 107 § 1 pkt 3 ww. kodeksu postępowania administracyjnego.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ww. ustawy o pomocy społecznej ma Pan prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 130 ust. 1 ww. ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

*/-podpisano bezpiecznym podpisem
elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
klasyfikowanego certyfikatu/*

Do wiadomości:
Rada Powiatu Kaliskiego
Plac Świętego Józefa 5
62-800 Kalisz